

1) En ny verden, kan du huske, da du startede med "Google".

Som altid når der kommer noget nyt:

- Hvad skal det til for,
- Det kan jeg ikke forholde mig til
- Jeg er tilfreds med det, jeg har,
- Nymodens pjat
- Jeg vil aldrig bruge det

Og lignende udsagn 😊

Bruger du ofte "Google" i dag?

- Kan du huske, da det kom frem (ca. 2004), og hvor vi skulle lære "hvad er en søgemaskine",
- Nu er det hver mands eje, og man morer sig med "at google" (og ikke gurgle) alt muligt,
- Både for sjov og for mere seriøse spørgsmål,
- Alle bruger det, også de som dengang sagde, "hvad skal det til for".

Google overtog "førstepladsen" (i Danmark) ca. 2007 fra den dominerende søgemaskine "Yahoo". (som vi i dag fuldstændig har glemt).

Nu kommer der et nyt kapitel, nemlig "**Chatbot**".

2) Hvad er "en chatbot".

En chatbot er et computerprogram, der simulerer en samtale med mennesker gennem tekstbaserede interaktioner.

Formålet med chatbots kan variere meget.

- Nogle chatbots er designet til at besvare simple spørgsmål eller udføre enkle opgaver, som f.eks. at
 - give brugeren information om en virksomheds åbningstider,
 - hjælpe med at bestille en vare.
- Andre chatbots er mere avancerede og **kan føre mere komplekse samtaler**,
 - hvor de kan forstå og reagere på brugerens input
 - ved hjælp af avancerede teknologier som kunstig intelligens, og naturlig sprogforståelse.

Chatbots kan være nyttige til en række formål, herunder

- kundeservice,
- support,
- informationsformidling,
- underholdning og mere.

De kan hjælpe med at automatisere visse opgaver og forbedre brugeroplevelsen ved at give hurtige svar og **øjeblikkelig tilgængelighed døgnet rundt**.

a) Hvad vil det sige "at chatte" og "at prompte".

At "**chatte**" betyder at have en **skriftlig samtale** med en anden person (eller mange) eller med en "kunstig intelligens".

Man kan chatte med en eller flere personer ad gangen, og samtalen kan være alt fra en hurtig udveksling af beskeder til en lang og dybtgående diskussion.

Chatte kommer jo fra engelsk og kan oversættes til "at sludre", "at småsnakke" og lidt mere formelt "at konversere online".

Chatting kan foregå på en række "platforme": PC, tablet, smartphone.

Vi kender det i dag fra diverse **sociale medier**: Facebooks messenger, Instagram, Whats app, Apple's iMessages,

Og for de yngre generationer: Snapchat, Roblox, Fortnite.

Og det kan også sammenlignes med "Apple's Siri" og "Google Assistant".

Hvis din pc, din tablet har en mikrofon, kan du også tale til din chatbot; det er jo normalt hurtigere end at skrive.

På de sociale medier hedder det at "chatte", på en chatbot kaldes det "**at prompte**" (=at give stikord).

Se længere nede, hvordan du bedst "taler med din chatbot".

Men hold venligst for øje, at når du beder din chatbot gøre noget, så vær kritisk overfor dens svar og forslag.

En chatbot kan være en meget **kreativ** sparringspartner, men det betyder ikke, at din chatbot altid giver korrekte oplysninger.

b) Hvad er en "bot".

"Bot" er ganske enkelt en forkortelse for "robot".

3) Hvor vil vi møde chatbots.

Som almindelig borger vil vi "inden længe" møde chatbots indenfor "al form for service" fra både offentlige og private funktioner.

Du møder det jo allerede i dag fra private firmer: banker, forsikringselskaber, køb af varer,

- "Hvad kan vi hjælpe dig med"
- og så må man "kæmpe sig igennem" mange spørgsmål for at komme frem til det, som gerne vil.
- Tænk på telefonservice i dag:
 - tast 1 for xx, tast 2 for y, tast 3 for z
- Du har nu følgende 5 valgmuligheder:
 - Er du privat tast 1
 - Er du leverandør tast 2,
 - Er du fagmand tast 3
 - Osv

Den slags er "de meget simple" chatbots, og er som ofte temmelig dårlige.

De nye chatbots, som nævnes herunder, er meget **mere intelligente** og meget bedre.

Denne tendens med chatbots og form vil også brede sig til mange servicefunktioner fra det offentlige.

a) Hvordan bliver det en god oplevelse.

Selv om "firmaer og forskning" har arbejdet med chatbots i "flere år", så er det først i det sidste år (siden foråret 2023), at det er blevet "alment udbredt".

Og nu går det stærkt.

Chatbots bruges jo i dag til mange "seriøse områder":

- Uddannelse,
- Alle mulige servicefunktioner,
- Rejsebureauer og andre turistaktiviteter,
- Banker og andre finansinstitutioner (realkredit, investering)
- Sundhedspleje

Chatbots videreudvikles "hele tiden", og du hjælper selv til, hver gang du bruger det.

På nuværende tidspunkt gælder det om at stille sine spørgsmål (kaldes at prompte: give stikord) så "godt som muligt".

Det simple:

- Hvordan bliver vejret i dag
- Hvordan bliver vejret i dag i Roskilde

Giver jo to forskellige svar,

Ligeledes med dette:

- Hvad koster en billet til koncert i "det ny Scala"
- Hvad koster en billet til "Nephew" i det ny Scala

Hvad findes der af gratis Chatbots.

De "store" IT-foretagender dominerer markedet.

Der bliver investeret "enorme" summer i udviklingen og forbedringerne af chatbots, og derfor er det kun "de store", der har råd til den form for investeringer, samt stille deres egen chatbot gratis til rådighed for "den almindelige bruger".

Her er 3 chatbots, som er gratis at hente og at bruge.

Der kommer givetvis flere chatbots i fremtiden, men det er ikke alle som er gratis for "den almindelige borger".

Opfordringer er: Så hurtigt som muligt at vænne sig til at bruge de 3 gratis chatbots til din søgning for information, hvor du i dag anvender "Google", fordi chatbots vil overtage og blive en del af "samfundets hverdag".

a) Den "første" ved navn ChatGPT, fra OpenAI.

Firmaet "OpenAI" (Open Artificial Intelligence, åben kunstig intelligens) blev etableret i 2015.

Formålet med OpenAI var og er at fremme og udvikle kunstig intelligens på en måde, der er åben, gavnlig og sikker for **samfundet som helhed**.

Siden da har OpenAI været en betydningsfuld aktør inden for forskning og udvikling af kunstig intelligens.

OpenAIs chatbot har navnet **ChatGPT** (og ChatGPT bruges **fejlagtigt** som fællesbetegnelse også for de konkurrerende produkter).

GPT: Generative Pre-trained Transformer (lidt forsimplet: generisk trænet oversætter).

OpenAI har udviklet denne AI til at understøtte flere sprog, herunder dansk, hvilket gør det muligt for dansktalende brugere at anvende teknologien.

Det er en del af OpenAI's mission om at gøre AI-teknologi tilgængelig og anvendelig for et bredere publikum.

Der er informative videoer på YouTube om at bruge ChatGPT (men primært på engelsk) f.eks. [10 ChatGPT Hacks That Will Blow Your Mind! \(youtube.com\)](#)

Du kan hente ChatGPT her:

www.openai.com.

Hvor du så skal oprette en konto (profil) - gratis.

b) "Konkurrent" fra Microsoft: CoPilot.

Microsoft lancerede sin version af en chatbot for bare 1 år siden (feb. 2023).

Det er nu en form for erstatning for Microsofts Bing og deres Cortana, og skal nu inkorporeres i browseren Microsoft Edge.

Du kan logge på, hvis du har en Microsoft konto, men du behøver ikke logge på for at bruge Copilot.

Kan hentes her: [Copilot \(microsoft.com\)](https://copilot.microsoft.com)

c) "Konkurrent" fra Google: Gemini.

Google kom lidt sent ud med deres version af en chatbot (for kun 5 måneder siden, december 2023), men havde lige som "alle mulige andre" arbejdet med problemstillingen i flere år.

Gemini kan også beskrive billeder, dog ikke af personer, men af genstande f.eks. "uploadede" jeg et foto til Gemini af en el-bil, og fik så en beskrivelse af alle mulige fakta om den el-bil.

Eller

Uplode et billede af kirken i Barcelona (Sagrada Familia) og fik en beskrivelse af "hvornår", "hvem var arkitekten", hvad symboliser kirken osv.

Kan hentes her: [Gemini \(google.com\)](https://www.gemini.google.com)

4) Kom i gang med Chatbots.

"At tale er at så, og at lytte er at høste", lyder en gammel talemåde.

Og nogenlunde lige sådan kan vi beskrive arbejdet med at have en dialog med en kunstig intelligens, som chatrobotten ChatGPT, Microsoft Copilot eller Google Gemini.

Ordet prompt kommer fra engelsk og betyder at give stikord eller sufflere.

Når vi taler AI og kunstig intelligens er en prompt den "kommando", du skriver i feltet i en AI sprogmodel som fx ChatGPT eller Google Gemini.

a) Øve sig i at "tale med" – at prompte en Chatbot.

Det handler i høj grad om at stille de rigtige spørgsmål, i den rigtige kontekst, på den rigtige måde, med de helt rigtige detaljer og i den rigtige tone for at få det svar, du er ude efter.

Det kræver øvelse og træning, og jo mere du bruger fx ChatGPT, jo bedre bliver du til det.

Det er afgørende at udtrykke din forespørgsel på en enkel og forståelig måde for at undgå unødvendig kompleksitet.

Vælg et klart sprog og undgå komplicerede sætningsstrukturer, mens du specificerer den ønskede form for svar.

Du kan fx bede om, at dit svar skal være på 300 eller 3000 ord.

Lad os tage et eksempel:

I stedet for at skrive sådan i prompt:

Jeg vil gerne have dig til at arrangere et program, da vi skal til Barcelona i sommerferien. Vi skal være afsted i en uges tid og vil gerne bade og spise."

Kan du i stedet prompte således:

"Lav et program for 7 dage i Barcelona. Vi er 6 voksne. Vi er interesserede i kunst og kultur. Vi vil gerne undgå de alt for turistagtige attraktioner. Undersøg om vi kan besøge en vingård uden for byen."

Her er din prompt blevet mere specifik og konkret, og vil derfor også give et bedre og mere personligt svar, som ikke er så generisk.

Det gode er dog, at ChatGPT godt forstår **at have en samtale**.

Har du fx fået et meget langt og teknisk svar på et spørgsmål, du har stillet, behøver du ikke skrive:

"Det svar, du gav mig angående relativitetsteoriens begrænsninger, var lidt for langt. Kan du gøre det kortere og mere præcist?"

Du kan i stedet bare skrive:

"Svar kortere og mere præcist"

eller

"Forklar det, så et 10-årigt barn kan forstå det"

så ved ChatGPT godt, hvad det er, den skal svare mere kort og præcist på.

Andre "små tricks":

- **En liste skaber nemt overskuelighed**
 - Beder du om en liste, kan du hurtigt overskue en stor mængde information.
- **Lav din egen quiz på bare få sekunder**
 - Du skriver bare, hvad quiz'en skal handle om, og så laver ChatGPT den.
- **Tal bliver nemmere at organisere i en tabel**
 - Beder du fx om et budget, kan du få det sat overskueligt op i et budget.
- **Opsummer hurtigt en lang tekst**

- Skal du sammenfatte en tekst eller en række pointer, kan ChatGPT også klare det.
- **Lav en pakkeliste som kan krydses af løbende**
 - En tjekliste er smart, hvis du fx skal pakke til en ferie.